

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 379. Kiadóhivatal: 379.

Rendezendő rendezetlenségek.

A választási reform. — A dalmát kérdés. — A horvát-osztrák határok. — Fiume állása. — Az új rendszer feladatai.

— február 3.

Az új politikai perspektíva szokatlanul tág teret nyitott a magyar nemzet közjogi evolúciójához fűzött remények előtt. E remények ma már a nemzet egész egyetemét áthatják és teljesülésük idők kérdése; csupán a módok és eszközök, melyeket követni kell, választhatják el a mérsékletük és akaraterejük cselekvőképessége szerint a különböző pártokat.

Nem kívánunk foglalkozni a dualisztikus forma és a perszonál unió, vagy a vámközösség és a gazdasági önállóság eszméinek harcával. Ezt elintézik más vezércikkjeink. De reá akarunk mutatni Magyarországra függő közjogi kérdéseire, melyek a napi harcok zajában teljességgel háttérbe szorulnak s a melyeknek megoldása nélkül sohasem lehet teljes az önálló magyar fajpolitika dicsősége.

A szünet nélkül hangoztatott kiegyezés előnye helyet ma már mind lobogóbb tüzzel villan föl az elmékben a negyvennyolcas törvényhozás alaptónusa. Ez a megvétel végeredményben a magyarországi közjogi kifejlését szigorúan nemzetzeti alapra fogja állítani, de teljesebb lehet-e a fejlődés processzusa, ha nincs tisztázva egyfelől a választókerületek szembeálló aránytalansága, másfelől Dalmácia képtelen helyzete, melyhez fogható sehol a világon nincs?

Az első kérdést aktuálissá tette a most lezajlott választás. Ludvigh Rezső röpirata emlékeztetbe hozta a választókerületek türehtelen, igazán bámulatos rendszertelenségét és kimutatta, hogy a hatvanhetes kormányok többsége az elvtelen nemzetiségi választókerületekre támaszkodott, a fajmagyar vidékek rovására. De ez csak egyik sötét fele az éremnek. A másik fele nem kevésbé sötét és kellemetlen.

A választópolgárok száma törvény által nincs szabályozva és így az egyes kerületek a legnagyobb számbéli eltéréseket mutatják. Van olyan kerület, melyben átlag nincs több választó 180-nál (Abrudbányaverespaták, Bereck), s viszont némelyikben (Homonna) hatezernél jóval több található. Ezek azonban csak vidéki kerületek; a fővárosban

ez az aránytalanság még inkább szembeálló. A VI. kerületben Vázsonyiében, tizenegyzernél több a választó. Debrecen a maga hetven ezer lakásával három képviselőt választ, míg Szeged, az ország e népes városa, száztizezerrel csak kettőt, tehát ugyanannyit, mint a hányat Miskolc.

Ezeket a viszonyokat a törvény által soha sem szabályozták. Miért nem? A hatvanhetes kormányok nem értek rá, jobban mondva: nem akartak ráérni, mert ez a beosztás tartotta fenn az ő szomorú rendszerüket. — Csupán 1874-ben mondotta ki a XXXVIII. t.-c., hogy a választókerületek és székhelyek további intézkedésig ugyanazok maradnak, melyek az utolsó választásnál (1872) voltak. Ilyenformán harminchétf év népesedési viszonyai hagyattak figyelmen kívül oly intézkedés föntartásával, mely már a maga idejében is hibás és föltétlenül rossz volt.

Jól tudjuk, hogy a választási jog reformja küszöbön áll s azért talán nincs is nagy értelme a választókerületek törvényes rendezésének. De lett volna értelme eddig s ez esetben nem vezetne volna félre a nemzetet az a hatalomravágyó és szégyenletesen önző csoportja a politikusoknak, akik a maguk egyéni érdekekkel azonosítani törekedtek harminchétf esztendőn keresztül, hanem mindenkor azoknak helyébe tették. Akkor a magyar faj már rég kezébe ragadta volna a hegemoniát, mint, a hogyan megmarkolta most rengeteg küzdelem és csodával határos, az elkeseredéshez közel álló kitartás után.

Nem kevésbé elhanyagolt tétel Dalmácia közjogi állása is. Szinte azt lehetne mondani, hogy ennél nagyobb közjogi paradoxont még nem produkált művelt diplomácia. A dalmát párt közjogilag, törvény által kifejezetten, történeti hagyomány alapján, a magyar korona elvéülhetetlen joga alapján Magyarországhoz tartozik, de tényleg Ausztriáé. A közigazgatás minden fóruma: igazságszolgáltatás, posta, helyi hatóság, helyőrség, osztrák adminisztráció uralma alatt áll. Éz valami felfoghatatlan abszurdum. A velencei köztársaság bukása alkalmával Dalmácia a campoformiói békében nyíltan kifejezte, hogy történeti hagyományon nyugvó viszonyát Magyarországgal felújítani akarja s ennek ellenére is megtörtént, hogy I. Ferenc a párisi

béke (1815) megerősítése után is, azzal ellentétben, Ausztriába kebelezte be a dalmát tengerpartot.

Végzetlen, eléggé nem kárhöz tatható mulasztása a törvényhozásnak, hogy nem tudta megvédelmezni a maga kétségtelen jogait. Mit ér nekünk, ha a törvény föntartja e jognak emléket? Mit ér, ha Ausztria elismeri jogunkat, mert azt elismerni kénytelen, de a tényleges hatalomról lemondani nem akar? Modern állam tengerpart nélkül nem élhet s oly kitűnően tagozott, gyönyörű országot, mint a milyen Dalmácia, egyetlen európai hatalmasság sem engedne oly könnyen kicsavarni a kezéből, mint a hogyan mi engedték. Sőt Fiume sem igazán a miénk, míg jogállását véglegesen nem szabályozza a magyar törvényhozás. A kiegyezés hibája, hogy ebbe a rendezésbe beleszólást enged Horvátországnak is, sőt megjegyzi, hogy Horvátország beleegyezése nélkül Fiume jogállása meg nem határozható. Tessék már most abban a hitben ringatózni, hogy Fiume magyar birtok.

És nincs rendezve a horvát-osztrák határvonal sem a régi határvidék és Krajna között. Senki sem tudja megmondani, hogy Sichelburg kerület és Marienthal község hová tartozik? Tényleg Ausztriához, jogilag Horvátországhoz. Egy legfelsőbb rendelet még 1881-ben a törvényhozások útján megkötendő egyezményhez utalta ezt az ügyet; huszonhárom év óta soha szóba sem került.

S még ha aktuálissá is lesz Dalmácia, abból bizony nem sok gyönyörűsége származik a magyarnak. A kiegyezés eljátszotta ezt a jogát, mikor az 1868: XXX. t.-c.-ben kifejezte, hogy Dalmácia Horvátországhoz csatolandó. Miért? Mi jogon? Nem elég, hogy Horvátország eredeti területének négyszeresére növekedett a magyar nembánomság miatt, mikor meg nem bocsátható tévedés folytán hét szinmagyar meggyét, az egész Szlavoniát elharácsolták és elhorvátosították? Nem elég, hogy Deák Ferenc fehér lapot ajánlott föl irigységben és kapzsiságban utólrhetetlen „testvéreinknek“, a kik annyi követelést irtak reá, a mennyit akartak?

Maguk a horvát történetirők, Zelniczy, Kerchelich, beismerik Horvátország területi terjeszkedésének jogtalan voltát. Ám a jó horvátok a legnagyobb buzgósággal feledkeznek meg mindenről, sőt annyira meennek, hogy szemérmetlen köve-

teléseiket már éppenséggel nyíltan hangoztatják. Csak a minapi választás alkalmából is azt mondta egy szónok a horvát tartománygyűlésen, hogy a magyar ellenzék diadala nem akadályozhatja meg a horvátokat a duálizmushoz való ragaszkodásban, mert csak így remélhetik Dalmácia és Bosznia megnyerését. Azt már nem mondta a szónok, de bizonyosan gondolta, hogy ez pedig a nagy szláv birodalomnak fogja megvetni az alapját.

Hisszük, hogy a magyar törvényhozás útját tudja állani ennek a törekvésnek. A hatvanhetes alap napjai meg vannak számlálva; a felsorolt, függő közjogi kérdések nem maradhatnak sokáig elintézetlenül.

— A néppárt álláspontja. Az Alkotmány vezércikkét ír a néppárt álláspontjáról, amelyben kifejezi, hogy *nem megy bele a kormány-pártba, ha liberális lesz*. A cikk a következőket mondja:

„A kibontakozás útja negative így állapítható meg: a kibontakozás minden olyan módja lehetetlen, melynek eredménye a régi liberális pártnak más alakban és más emberekkel való feltámasztása, vagy akár csak megerősítése is volna. — Az ilyen kibontakozáshoz, a mely a régi szabadelvű pártot akarná feltámasztani, elsősorban a néppárt nem nyújthat segédkezet, mert a néppárt éppen a liberális rendszer ellen alakult és pedig nemcsak annak durva fajtája ellen, de minden fajta liberális állampolitika ellen. A néppárt a keresztény politika zászlaját tűzte ki. Egyházpolitikai programja merő negálása a liberális irányzatnak. Társadalmi programja szintén különbözik attól: eivei az alsó osztályok regenerálását, a középosztály megerősítését s az összes társadalmi osztályoknak keresztény harmóniában való egyesítését célozzák. Ez a társadalmi átalakító program pedig más közgazdasági, más szociális, más kulturpolitikát kíván, mint amilyent a liberálisizmus hozott a népek nyakára, az országok boldogtalanságára. — A néppárt igen is együtt tartott az Andrássyékkel és a liberálisizmus eme több politikai erkölcs-csel bíró képviselőivel a törvényesítés reparálásában és az alkotmány megvédésében, de mihelyt e cél eléretett, utaink szétválnak.“

— Fölös rémitgetések. Megeshetik, — mondják — hogy a király mindenképpen ragaszkodni akarva a hatvanhetes alaphoz, felosztatja az országgyűlést, hogy megkérdezzék a nemzetet: mit akar? A hatvanhét, vagy a negyvennyolc kell neki. Ez azonban nem valószínű, mert egy új választás eshetősége

roppantul kedvezőknek látszanak a Kossuth-pártra nézve. Nagyon könnyen megtörténhetne az, hogy a függetlenségi párt abszolút többséget nyerne a választásokon. És akkor következne a negyvennyolcas politika uralma minden téren, a kormányzásban pedig elsősorban. Ettől pedig az udvar — hogy miért, azt ő tudja — nagyon fázik. Egy ilyen választási eredmény végképpen rombadöntené a kiegyezés művét s elkerülhetetlenül következne a personális unió. Bécsnek semmi oka sincs arra, hogy ennyire kiélvezze a helyzetet, mikor minden rázkódás nélkül békés fejlődéshez lehet segíteni Magyarországot.

— **Tisza István** úgy járt, mint a parasztleány, a kit káromkodásaiért, kötekedése miatt és okvetetlenkedő duhajkodásait kidobnak a korcsmából. A parasztleány olyankor megfordul, fölveszi a kalapját és így dörmögi:

— No lássátok, hogy mégse maradtunk együtt.

A parasztleány is azt tagadja le, hogy ő akarta kidobni a többieket és mégis ő térült-fordult kifelé Tisza is meg akart szabadulni a Zoltánoktól s addig-addig mesterkedett ebben, míg azok szabadultak meg — tőle.

— **A végleges mérleg.** Függetlenségi képviselő egyhangú választásával Hajduböszörmény városa zárta be a választások sorát. Mind a 413 választókerületben megtörtént tehát a választás és most még a 14 pótválasztás és 5 új választás van hátra. Ma lezárhatjuk a lefolyt választás mérlegét, a mely így alakul:

151 szabadelvű,
160 függetlenségi,
27 disszidens,
24 néppárti,
10 pártonkívüli,
13 ujpárti és
9 nemzetiségi.

Vagyis 151 szabadelvűvel szemben áll 234 ellenzéki és 9 nemzetiségi.

A válság.

Andrássy a királynál. — Ki lehet miniszterelnök. — **A prédaleső hiénák.** — **Beck báró nyilatkozik.**

— Saját tudósítónktól. —

— február 3.

Most vigyázzatok, Magyarország nagyjai, hogy a nemzet javaiban kár ne essék. Bécsben már felocsudtak az ijedtségből; a félelem még ott honol a szivekben, de palástolják a kardcsörtetéssel, amelylyel önmagukban akarnak bátorságot gerjeszteni, egyszersmind ijedelmet akarnak Magyarországon támasztani.

Semmibe sem veszik a magyar nemzet akaratának félreérthetetlen kifejezését: a magyar választások eredményének nincsen jelentősége, ők ragaszkodnak a régi alaphoz és csak olyan embert akarnak az ország ügyeinek vitelével megbízni, a

ki a drága 67-et csorbitatlanul megőrzi és a függetlenségi irányzathoz nem kér egyebet, mint a függetlenségi és 48-as párt jóakaratu támogatását Ausztria javára.

Bécs benne van a Bourbonok, egyáltalában a dinasztia ősi hibájában: nem tanul és nem feled. Ha néhol fékevesztetten kitört a népharag és végzett egy-egy uralkodóval vagy egész uralkodó családdal, akkor megszeppentek egy-egy másodpercre, de hamar megvigasztalódtak azzal, hogy ez másutt van; itt minálunk kifogyhatatlan a néptürelme. Ilyen ősi felfogással nem látják meg, hogy a báránybőrben szabadságra éhes farkas rejtőzik, mely erdeit és mezeit visszaköveteli és elég erős arra, hogy vissza is szerezzé magának.

Magyarország nagyjai vigyázzatok! Ne gondoljátok, hogy népjogok és nemzeti óhajok feladásával meg lehet alkudni Bécs és Ausztria javára: ne gondoljátok, hogy a magyar nemzet csak azért lépett sorompóba, hogy a parlamentnek legyen békessége. A magyar nemzet a saját jogai védelmére választott és most követeli ezeknek a jogoknak megvédését. Ne akarjatok itthon nyirbálni és magyarítani; Bécsben beszéljétek őszintén; ott tárjátok fel az igazat és ne vállaljatok semmiféle olyan megbízást, a mely a magyar nemzet kívánságával meg nem egyezik.

Andrássy Gyula tegnap azt mondta, hogy ő az 1867 rendíthetetlen híve. Ha ez a kijelentés igaz és komoly és ha Andrássy, a mihez kétség nem fér, igaz férfit: akkor ezen kijelentése után nem is lehet már miniszterelnök, mert nem hagyhatja cserben fegyvertársait és nem vállalhat miniszterelnökséget, ha nem tudja a függetlenségi párt programjának legalább gazdasági részét megvalósítani.

Andrássy tehát nem is fog miniszterelnökséget vállalni, ha csak Kossuth és társai le nem mondanak ideglenesen vagy véglegesen a nemzet jogairól, melyeknek most ők a letéteményesei. Kossuth és társai nem fognak lemondani, mert nem lehet és nem szabad. A pártvezéreknek épp oly kevés joguk van a népakaratot fitymálni, mint a királyoknak.

Most nem engedékenység kell, hanem kitartás és erő. Nemzetek, és koronák békés, alkotmányos harcaiban minden csipetnyi meghátrálás a nemzetek részéről öncsonkítás és halálos veszedelem; ellenben a meg nem tántorítható nemzeti akaratnak végül is diadalmasodnia kell, mert a nemzetek végre is túlélnek a dinasztiaikat és nem az a kérdés, hogy ki legyen ma miniszterelnök, ki legyen a hatalom és ki a dicsőség, hanem egységyedül az, hogy a nemzet jövője számára teremtsük meg a tisztességes, biztos alapot.

Tisza és Héderváry, a prédaleső hiénák még mindig ott settenkednek Bécsben; várják hogy a lak-

mározó oroszán odalökje nekik a magyar alkotmány hullájának maradványait. Hiába várnak. Királytigris őrzi az alkotmányt és az oroszán is meggondolja, hogy harcba szálljon-e a hatalmas fajrokkal.

Ma Bécsben nem történt semmi. Éppen csak hogy Andrássy tisztább bort öntött a király poharába, mint Khuen vagy Tisza öntöttek; de a válság megoldásáról, vagy arról, hogy Andrássy ma megbízást vállaljon, szó sem lehet. Csak Andrássy hazatérte és a pártokkal való érintkezése után fogunk következni azok a meghívások melyek esetleg kabinet alakításra visznek.

Hosszu válság és esetleg nagy harcok előtt állunk.

Magyarország nagyjai vigyázzatok!

*
A mai napról szóló politikai híreink ezek:

Andrássy a királynál.

Gróf Andrássy Gyula tegnap délelőtt a királynál járt s a kihallgatás külső részleteiről jelentést hozó távirat pedig még nem számolt be arról, mi volt az audencia eredménye. Tulságos bizalommal azonban a disszidensek vezérének bécsi útja iránt nem lehetünk, de gr. Andrássy Gyula is alig ment a császárvárosba azzal a meggyőződéssel, hogy onnan a kormány alakítására szóló megbízás vállalásával tért vissza. — Annál is inkább, mert tisztában van azzal, hogy mit kívánnak tőle. Tisza bukása után az ő méltán támadt nagy népszerűségét gondolja az udvar alkalmas eszköznek arra, hogy ennek a segítségével megszerezze Bécsnek azt, a mit a csufosan levert szabadelvűpárt az ő minden szolgálatára kész einökével együtt sem volt képes teljesíteni. Az osztrák körök tehát még mindig nem látják a helyzetet s a kudarcból is hasznot akarnak húzni, a veszett csata után ők követelik a hadisarcot.

Andrássy Gyula erre a méltatlan és lehetetlen szerepre alig fog vállalkozni. A korona kívánságára valószínűleg kilátásba helyezi az akció megindítását, de mivel a függetlenségi párttal szemben még koncessziókat sem tehet, nem hogy a párt jogos kívánságait a kormányhatalomban való részesedésre teljesíthetné s mivel a szabadelvűpártra ő is alig reflektál, de ennek nagy részét Tisza, a ki vagy ismét nem tudja, mit csinál, vagy nagyon is tisztában van azzal, mit akar, az ellenzékre csábítgatja: nincsen is mód arra, hogy megbízását sikerrel végezhesse. De erre alig is van kedve.

Andrássy vállalkozott volna kormányalakításra akkor, amikor még volt erre mód s a mikor Tiszának az ország érdekében ajánlotta is, hogy kotródjék a helyéről. Akkor még volt kompakt párt is, amelyre támaszkodhatott volna s a hatvanhetes alap sem rázkódott meg annyira a népakarat elemi erejű ki-

törése következtében. De ma már az ország hangulata teljesen az ellen van s egyenesen kizárt dolog, hogy bárki is boldogulni tudjon a kormányon, aki a nemzeti jogos aspirációk teljesítése nélkül akar többséget szerezni és a parlamentben határozatokat provokálni.

A függetlenségi párt minden erejével, hazafias lelkiismeretességének egész éberségével örködjék azon, hogy a kezébe jutott nagy erő ne vesszék kárba a nemzetre nézve. A párt programpontjainak megvalósítására a mostaninál soha kedvezőbb alkalom nem volt. Megbocsáthatlan bűn volna azt elszalasztani.

Gróf Andrássy Gyulát ma délelőtt egy órakor fogadta a király, s erről a következőket jelentik: Ma délután 1 órakor fogadta a király Andrássy Gyula grófot. Előzőleg délelőtt 10 órakor Tisza István gr. volt ismét kihallgatáson ő Felségénél s benyújtotta a kormány irásbeli lemondását. Tisza csak félórát időzött a király dolgozószobájában, míg Andrássyval egy óra hosszat tárgyalt az uralkodó. A király egy karosszékre ültette Andrássyt s megjegyezte, hogy édes atyja, a ki oly kedves embere volt, audenciákon mindig abban a székben foglalt helyet. Majd betegeskedő bátyjáról, Andrássy Tivadar grófról kérdezősködött ő Felsége, mielőtt szóba hozta volna a politikát. Ez utóbbira vonatkozólag először is nagy elismeréssel szólt Tisza István grófról, akit nagyon tehetséges államférfiúnak tart s kinek távozását őszintén fájlatja, azután a következő kérdést intézte Andrássyhoz:

— Miképpen gondolja ön a 67-es alap fenntartását a 67-es pártok egyesülésével, úgy, hogy a kiegyezés nyugodt lefolyása s a kereskedelmi szerződések gyors lebonyolítása biztosítva legyen?

Végül így szólt a király:

— A 67-es alapot, a melyen egy emberöltő sikeres alkotásai pihennek, minden körülmények között meg kell menteni.

Andrássy Gyula gróf délután visszautazott Budapestre.

Beck ismét politikál.

Egyik budapesti német lap levelezője tegnap állítólag beszélgetést folytatott báró Beck tábornagygyal, a vezérkar főnökével, a ki elfeledte az utolsó leckét és megint illetékesnek vélte magát arra, hogy a magyar politikai viszonyokról nyilatkozzék. A vezérkar főnöke a lap bécsi levelezője szerint így nyilatkozott:

— A magyar választások eredménye engem rendkívül meglepett. Azt hiszem, gróf Tisza itt a kormány eszközeinek igénybevételénél kissé tulságosan gavallér módon viselkedett. Ellenben a másik oldalon egész tömeg másféle választásról hallottam! Meg vagyok arról győződve, hogy a közönség a két álam közt a választások eredménye által érintetlen marad. Közgazdasági szétvállásról beszélnek. Minden egyéb től eltekintve, meg kell gondolni,

hogy gyaror veszed

Az Becket a köve el a kár fő aztán

— E

azt a r magyar nem vo s érdek A honv dolgozt én is emellett

nak a k

katona

Erős, e

és ezért

leti nye

bekövet

szót k

lengyel

éppen

ellenség

Ime:

masabb

gása, a

csal az

ország

Báró

mét egy

lekkel és

aztán ig

tani a m

— S

Barabá

tumot

vácíról,

A szöve

kerületb

lölte, a

elvi bu

rületben

Kolozs

Tárgyalás

800 lóerő

Ganz-gyar

csönt aka

zék t

— S

Köztud

folyó év

nak beren

sével a v

zottság f

budapesti

ták meg.

eredeti ter

volna ber

költségek

ronát tenn

kötötte a

szükséges

fél százalé

szavazato

tása nyolc

A gyár

terjesztést

elektromos

kibővítését

szavazon

százötvenh

ezzel tegye

jektől 800

lőerőre ber

tesülthessen.

a város ren

be jutna,

hogy a gazdaságilag különálló Magyarország a Balkán szlávjai nagy veszedelmet jelentenek.

Az újságíró figyelmeztette báró Becket a függetlenségi pártnak arra a követelésére, hogy őt távolítsák el a király környezetéből. A vezérkar főnöke udvariasan meghajolt, aztán így szólt:

— Ez nem az első eset, hogy azt a mesét költik rólam, hogy a magyarok ellensége vagyok. Soha nem voltam a magyarság ellensége s érdekeikért mindig közbeléptem. A honvédség felállításáért én is dolgoztam s a honvédtűzességért én is sorompóba léptem. Hogy emellett mint katonának meg vannak a magam nézetei, az minden katonára előlt csak természetes lehet. Erős, egészséges hadseregért vagyok és ezért ellenzem a magyar vezényleti nyelvet. Hová lennénk, ha ez bekövetkezik? *A magyar vezénylőt követné a horvát, a cseh, a lengyel stb.* Tehát láthatja, hogy éppen nem vagyok a magyarok ellensége.

Ime: itt van a király legbizalmasabb tanácsadójának a felfogása, amely a chlopyi-hadiparancsral az őszszel korbácsolta fel az országban az elkeseredést.

Báró Beck a magyar nemzetet ismét egy kalap alá veszi a lengyelekkel és a csehekkel. De most már aztán igazán alaposan ki kell tanítani a magyar közjog felől!

— Szemere Miklós jelöltsége.

Barabás Béla az aradi mandátumot tartja meg s lemond a váciról, a hol új választás lesz. A szövetség ellenzék a váci kerületben *Szemere Miklóst* jelölte, a kit Révai Mór szabadelvű buktatott meg a széki kerületben.

Kolozsvár villanyfényben

Tárgyalás a szakbizottság előtt. — 800 lóerő helyett 1200 lóerő. — A Ganz-gyár dicsekszik. — Újabb kölcsönt akarnak felvenni. — Az ellenzék tiltakozik ez ellen. —

— Saját tudósítónktól. —

Közvetlen szerint Kolozsvárt a folyó évben villamos világitást fognak berendezni, a melynek létesítésével a városi törvényhatósági bizottság felhatalmazása alapján a budapesti Ganz és Társa céget bízták meg. A villamos világitás az eredeti terv szerint nyolcszáz lóerőre volna berendezve s a befektetési költségek egy millió hatszáz ezer koronát tennének ki. A város meg is kötötte a gyárral a szerződést és a szükséges beruházásokra egy 4 és fél százalékos törlesztéses kölcsönt szavaztatott meg, a melynek annuitása nyolcvanezer koronát tenne ki.

A gyár azonban mostan egy előterjesztést tett, a mely szerint az elektromos mű vizkiviteli részének kibővítését ajánlja oly módon, hogy szavazzon meg a város még egy százötvenhetezer koronás kölcsönt és ezzel tegye lehetővé, hogy a projektált 800 lóerő helyett egy 1200 lóerőre berendezendő vízműtelep létesülhessen. A kibővített terv mellett a város rendkívül előnyös helyzetbe jutna, mert a 12.000 ivlámpa

helyett 15000 ivlámpát nyerne és így az 50% befektetési többletért csak 8% kiadási többletet kellene fizetnie.

A kibővítést Ganzék szerint indokoltá teszi az a körülmény, hogy a gyár csak a közelmúltban is több helyen rendezett be villamos világitást és valamennyit ki kellett bővíteni, mert a közszükséglet egyre nagyobb igényeket támasztott. Így történt nevezetesen Besztercebányán és Mohácson, a hol szintén ki kellett bővíteni a villamos telepet, mert sokkal nagyobb számban jelentkeztek a fogyasztók, mint a hogy előlegesen tervbe vették. Utóbb Nagyváradon rendezett be a gyár egy telepet 8000 ivlámpával, de még az építés folyama alatt már 10.000-re kellett azok számát felemelni, a mire a polgárok annál szívesebben ráállottak, mert a villamos világitás beállításával mindjárt az első évben 30.000 korona évi jövedelmet biztosított magának a város.

A társaság előterjesztését alapos vizsgálat alá vette az építő bizottság s a városi kulturmérnöki hivatal. Arra az együttes meggyőződésre jutottak, hogy ha a vezetősatorna nyelvő képességét megnagyobbítják, a város nem csinál rossz üzletet, mert a befektetési százötvenhetezer korona többletrel *csakis a gyárt* érhetné károsodás. *Póczy Mihály* városi főmérnök azokra az aggodalmaskodásokra, hogy vajjon lesz-e a hideg Szamos árkában elegendő vízmennyiség, kijelenti, hogy a szakértők ezt a kérdést régóta tanulmányozzák, úgy, hogy 15 évről összegyűjtött adattal rendelkeznek. E szerint a szükséges 2 és fél köbméter vízminimumot feltétlenül megkapják, annyival is inkább, mert a tavalyi országos szárazság idején is megvolt a Szamosban a 2,5 köbméter vízminimum.

Igaz ugyan, hogy lesz olyan idő is, mikor a Szamos csak 1 köbméter (száz liter) vízminimumot tud a villanyvilágitás céljaira produkálni, de ezen a hiányon segíteni fog a rezervgép, mely pótolná a megkivántató erőt.

Salamon városi tanácsos és *Fekete Nagy Béla* polgármester-helyettes melegen ajánlották a szakbizottságnak, hogy a Ganz-féle előterjesztést fogadják el és terjeszték pártoló ajánlással a törvényhatósági bizottság legközelebbi ülésére. *Fekete Nagy Béla* szintén arra az álláspontra helyezkedett, hogy a 4000 méter hosszúságú csatorna beállításával a villamos világitás sokat nyerne és hogy a város mísem reszkirozna a telep kibővítésével.

K. Köntzei nem fogadja el a javaslatot, a mely az amugy is eladósodott várost még nagyobb anyagi áldozatokkal terhelné meg. *Dr. Deák Albert* ügyvéd attól tart, hogy nem lesz elegendő vízmennyiség az 50 százalékos erőfejteni többletre. *Dr. Kiss Mór* egyetemi tanár, *Tanács József* és *Nagy Géza* hozzászólásai után *Kuszkó István* terjesztett elő egy módosító indítványt. T. i. hogy a gyár a 157.000 korona befektetési többletért vállaljon anyagi felelősséget. *Fekete Nagy Béla* véleménye szerint nem a gyár, hanem a város van érdekelve és épen ezért kéri *Kuszkó* indítványának mellőzését.

Szavazásra bocsátván a kérdés, a szakbizottság *dr. Deák Albert* kivételével a Ganz-féle előterjesztést elfogadta és így a közgyűlésnek ajánlani fogja a villamos-telep kibővítését.

— A képviselőház föloszlatása.

Tegnap este a szabadelvűpárt klubjában a miniszterelnök hosszasan kifejtette a jövő alakulásait. Beszéde közben azt kérdezte egy képviselő:

— Nem lehetséges-e az, kegyelmes uram, hogy a képviselőházat föloszlatják?

Tisza István erre így válaszolt:

— Aki a koronának ilyen ajánlatot tenne, azt az első fára föl kellene akasztani.

Elnémult izlés.

— *Rákosi-Malonyai darabjáról.* —

*
Kolozsvár, február 4.

A tegnapi színházi premier révén megtudhattuk, hogy elnémultak immár a garabói parókia harangjai, de nyilvánvalóvá lön egyben, hogy elnémult a *Rákosi Viktor* jóízlése is. A honfiuskodás, hisztérikus örvöngése még akkor is visszatetsző, ha a malom alatt található, s ha jóhiszemű, — mennyivel inkább az, mikor ez utóbbinak hiján, kulturszigetnek mondott helyről: a színpadról rángatózik felénk, és tapsot, babért s palmaágot igényel. Az *„Elnémult Harangok”*-nak mind a háromból kijutott, a mi bizonyítja a színházjáró-közönség ítélőképességének alsórendűségét, s általánosságát annak a karzati színvonalnak, mely uralkodik zsöllékben, páholyokban is, s mely mutatja, hogy a kevésbbé művelt lelkek mily rajongói a kongó szólamok burkába öltözött nacionalizmusnak... A tegnapi premier közönsége fékvesztett indulattal zugott tetszést, mikor látta, hogy a darab irodalmi mezben fellépő tendenciája minő bátran, gyorsan, és tekinteteket nem ismerő módon zuzza poszcékká az összoláságot. *Rákosi Viktor* urék a románság *tipusaiként* néhány szemeszédett gazembert állítanak a közönség elé, s valóban, a fogékonyabb lélek a tegnapi előadás után illatos vízben fogja fürdetni a kezét, ha a kaján sors úgy akarná, hogy valaha kényszerülve legyen e gonosztevő faj egyik-másik fiának jobbát megszorítani. Az elme igazán csodálkozik: miként van először az, hogy a románság a körülmények ilyen állása mellett még szabadlábban jár s nem ül, — püspökön kezdve, pakuláron végezve, — a tömlőc éjsötét fenekén, s miként van másodsor az, hogy minden ember a ki magyar: viszont még nem kapott szobrot aranyos ércekből, lévén *Malonyaiék* szerint a honi szitytya, kivétel nélkül: derék, becsületes, hőslékü, rettenthetetlen és márványba vésésre érett férfi. Ilyenek az *„Elnémult Harangok”*-ból való komoly következtetések, vice nélkül, s a ki jelen volt a tegnapi premiéren az bölcsen tudhatja, hogy mindez valóság. Láthatta: mint mazzatolják *Malonyaiék* piszkosra a románokat, láthatta: mint hizelegnek szatócsához illő módon a magyarság

gyöngéinek, s láthatta: mily raffináltan vannak kidomborítva azok a részek, a melyek a könnyen hevülő agyvelőket ráuszíthatják egy másik fajra. A nemzetiségi kérdést, bizonyos, nem lehet a primadonnák taposta deszkákról elintézni, de ime a példa mutatja, hogy elmégesíteni lehet. Méltán és joggal veheti rovársra a magyarországi oláhság, hogy az ünnepeit irodalmi művek fegyencerényekkel ékesítik őket, s hidegvízgyögyintézetbe való honfőkörjükben a magyarság egyedárujává teszik a tisztességet. Egy új topografiai szenzációt hirdet az *„Elnémult Harangok”*, azt, hogy a pokol tulajdonképpen e bércecs hazarészben van, a hol az oláh ördögök üzik gonosz játékaikat. Ezt az agitációs célt szolgálja az egész darab, a színműírás minden raffinerájával, minden tetszetősségével, minden furfangjával s minden színességével azt akarván elérni, hogy ragadjuk torok az oláhokat s a Budapesti Hírlap újságvállalat által kiosztandó fáklyák fénye mellett emeljünk máglyát eme szörnyen bűnöző raszból. A jóízlés azonban visszautasítja az *Elnémult Harangok*-at, nem azért mert rossz darab, hanem mert az iránya hazug, célzata nemtelen, s hatása veszedelmes. Ez az igazi magyar felfogás, mely nem heccelni akarja az idegen fajokat, hanem — mindent elfeledve, — szeretettel óhajítja azokat a nemzeti eszme számára megnyerni.

Két kolozsvári utcanév halála.

— Saját tudósítónktól. —

Az Unió-utcát a Jókai-utccal összekötő szép tágas „London-utca” a tegnapal megszünt létezni. Nem lett ugyan áldozata sem romboló tűzvésznek, sem pusztító vízradásnak, hanem megszüntette egy hatósági intézkedés, mely *London* névleg száműzte Kolozsvárról. Vele együtt mult ki minden különösebb szenzáció elkerülésével az ugynevezett „*Arany János-tér*” is, a mely, mint a felszeggett címtáblák igazolják, ezentul a „*Szent-György-tér*” név alatt lesz ismeretes. A *London-utca* pedig ezután „*Arany János-utca*” nevezetre fog hallgatni, mint a sir.

Gorkij szabadulása.

Trepov int és figyelmeztet.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnapi számunkban már hirt adtunk arról, hogy *Gorkij Maximot*, a kinek érdekében tudvalevően az egész világ írói gárdája és a magyar írói gárda is mozgalmat indított, *Trepov* főkormányzó szabadon bocsátotta. *London* át Bécsből azt távirják most, hogy ez a szabadonbocsátás nem azt jelenti, hogy *Gorkij* egészen szabad. Csak föltételesen helyezték szabadlábba a roppant nyomás következtében, melyet a közzvélemény kifejtett. *Trepov* maga elé hivatta *Gorkij*-t, s kijelentette, hogy eleresztik, mert tekintetbe veszik az érdemeket, melyeket az irodalom terén szerzett. De figyelmeztette egyszermind, hogy tartózkodjék minden további politikai szerepléstől,

izgatástól és lázítástól, mert a cár kormánya figyelemmel fogja kísérni minden lépését. Ha legközelebbi alkalommal ismét börtönbe kerül, akkor semmi tekintettel sem lesznek iránta. Gorkij tehát rendőri felügyelet alatt van. Vajjon meg fog-e lapulni s elnemesül-e végképpen, az más kérdés.

A szellemes zsidóleány.

A Lipótvárosban most egy leányzót ünnepelnek, mert egy ötlettel agyon csapott egy főhadnagyot, akit a huszár egyenruhán túl még a kamarás is kiemel a kiemeltek fölött. A történet színhelye: a Nádor-utca tájéka, ahol nagy estély volt, a melyen részt vett minden rendű és rangú ember, akinek a neve a „Budapesti Közlöny“-ben legalább egyszer be volt iktatva, de nem az árverési rovatba, hanem azon a lapon, amelyre a kitüntetések szedvegetik. A kamarás nagyon jókedvű volt és bár politikailag szövetkezeti alapon állott, szinte kicsinyléssel szólt szomszédjához:

— Töltsön még egy pohárral, Sára!

— Nem jó helyre fordult, — vágott vissza a leány. — Ön, főhadnagy ur, elfelejtette a bibliát. Azt a zsidó leányt, a ki a *tevét* megittatta nem Sárának hívták, hanem Rebe-kának.

Szabizottságok ülése.

Leckéztetik a gázgyárt. — A kéményseprők kérése. — Uj vízvezeték-vonal. — A városgazda számlája.

— Saját tudósítónktól. —

— február 3.

A város jogügyi, pénzügyi, tanügyi és rendészeti szabizottságai tegnap délután folytatták a képviselőválasztások által félbeszakított tanácskozásukat a város közgyűlési termében. A polgármester betegsége miatt Fekete Nagy Béla polgármester-helyettes elnököl az együttes ülésen, a melyen jelen voltak: Salamon Antal, Nemes Ferenc városi tanácsosok, Esterházy László főjegyző, Pócy Antal főmérnök, Lakatos Ferenc főszámvevő, Tömösvári főpénztáros, Tarnai Mór, Féder Ottó aljegyzők, dr. Kiss Mór Tanács József, dr. Deák Albert, Polc Rezső, dr. Váradi Aurél, Polák Lajos, dr. Szentkirályi Ákos, dr. Tutsek Sándor, dr. Csipkés Károly, K. Köntzei Imre, Koleszár Sándor, Kuszó István, Nagy Dezső, Adorján György, Havas Lázár, Hirschfeld Károly, Katona András, Szilágyi István és Zagoni Szabó Mihály.

A szabizottsági ülés legfontosabb tárgyát a városban létesítendő villamosvilágítás kérdése képezte, a melyről lapunk más helyen külön cikkben tudósítunk. A legelső pont, melylyel az ülés foglalkozott, a kolozsvári légszuszgyár előterjesztése volt. A gyár arra kérte a várost, hogy a szerelési munkákért egy egyöntetű díjszabást állapítson meg. A szabizottság a mérnöki hivatal által a gyár előterjesztését

átvizsgáltatta és ennek értelmében a díjszabást a budapesti gázgyár díjszabására redukálta.

A kéményseprők kérték a várost, hogy a kereskedelemügyi miniszter ama rendeletét, mely csakis igazolt kéményseprőknek engedi meg a kályhák tisztítását, — hajtassa végre. A szabizottságok Nemes Ferenc előadása alapján a kéményseprők kérését elutasították és ajánlani fogják a közgyűlésnek, hogy e tárgyban intézzen felterjesztést a város a miniszterhez. Addig is azonban a jelenlegi rendszer fog érvényben maradni.

Moldován János és többen arra kérték a tanácsot, hogy a hidelvei Átjáró-utcában létesítsen vízvezetékét. Salamon tanácsos indítványára elhatározták a tegnapi gyűlésen, hogy az 1700 koronába kerülő vízvezeték beállítását engedélyezik, a házi-pénztár megterhelése nélkül.

Nemes Ferenc tanácsos előterjesztésével végződött a szabizottsági ülés, a melyet a mai napon délután 3 órakor folytatni fognak.

Nemes Ferenc arra kérte a szabizottságokat, hogy a városgazda által teljesíteni szokott anyag beszerzéseket és vásárlásokat ezentul nem a törvényhatósági bizottsági tagok, hanem erre a célra kirendelt szakértők, tanuk jelenlétében és pedig a tanács s a városgazda felelősségére eszközöljék. Ezzel az intézkedéssel aztán végleg megszűnik az 1837. évi szabályrendelet érvénye, a mely eddig a bemutatott számlákon két törvényhatósági bizottsági tag névalírását is megkövetelte.

Hogy bukott meg Sándor József.

A hol az asszonyok obstruálnak.

— Saját tudósítónktól. —

A ledölt szabadelvűpárti oszlopok között van tudvalevőleg Sándor József, az Emke sokat emlegetett t. alelnök-főtitkára is. Pár évvel ezelőtt — mint közismeretes — kibuktatták a városi kommunitás tagjai közül, s most attól ütötték el, hogy Kovásznát képviselhesse a szép dunaparti márványpalotában. A le-tört követ szomorúan issza uzsonnáját a Kikakerben, s a másik asztalnál kovásznai berándultak mesélik vidám, de hiteles történetét annak, hogy miként is bukott meg Sándor József.

A dolog tehát úgy esett, hogy az erdélyi részek eme hivatásos kultur-egyenisége leérkezett Kovásznára, érintkezni a választások tartamára *fenségesnek* kinevezett néppel, s elmondani programbeszédét. Persze a nagy nap vasárnapra esett, mikor is a képviselőjelölt, vezérkarával, — a létszám nagyon csekély volt, — megjelent pontos időben az esemény előre hirdetett színhelyén. Azonban minő csoda! A tágas szálló zsufol-ásig megtelt, borzasztó sokan voltak, de — soha ilyet, — *csupa asszony szorongott egymás mellett*. Száz aranyat, egy országot, s egy lovat lehetett volna adni egy férfért, — egy nadrag ott nem akadt, *mind-mind vászoncseléd* duruzsolt, pörölt, lármázott és kiabált. A derék képviselőjelölt eleinte kissé megdöbbsent a dolgok ilyen állásán, de aztán — gondolván, hogy a jó szavazó nem hallgat programbeszédet, csak voksol, — intett, csend lőn, és kezdte szavait:

— Tisztelt . . .

Már tovább nem mondhatta, mint-

ha a poklok szabadultak volna a felvilágra: éktelen ordítás, zaj, abugolás, visongás, toporzékolás és sikoltozás kezdődött. S a szoknyás hadsereg egy parancsra megfordult, és . . . — no de azt már Sándor József is belátta, hogy a tomporoknak hiába minden programbeszéd. A gyönyörű szónoklat benn fagyott a torkába, s lecsüggesztett fejvel vonult el a szüittel együtt, mialatt zugott a gunyos asszonykiáltás:

— Éljen Zakariás.

A minthogy él is, de nagyon, megválasztott kovásznai követként.

Tisza István uj névjegye.

Tisza István gróf egy bécsi nyomdában a következő névjegyét nyomtatta:

Tisza István gróf
v. b. t. t.*)

*) Végleg bukott törvénytipró.

Zürzavar a kolozsvári törvényszéknél.

Törvényszék elnök nélkül.

Helyettesítés a végtelenségig.

— Saját tudósítónktól. —

— február 3.

Köztudomásu, hogy a kolozsvári kir. törvényszék eddigi elnöke: báró Szentkereszthy Zsigmond a m. kir. Curiához nevezetvén ki bírónak Kolozsvárról eltávozott s már el is foglalta új hivatalát. Ennek következtében, minthogy az új elnök még nem nevezetett ki, a törvényszék vezetéséről helyettesítés útján kellett gondoskodni. Szász Béla kir. ítélőtáblai bíró volt az első helyettes-elnök, ki azonban megbetegedett s így tőle csakhamar Bodor László vette át a törvényszék vezetését. Am Bodor is csak néhány napig végezhetette az elnöki funkciókat, mert a betegség őt is ágyba döntötte. Most már dr. Issekutz Gyula táblabíróra került az elnök helyettesítésében a sor, s ő erős akaratú és vasszorgalommal végzi felelősségteljes feladatát.

A törvényszéknél uralkodó s fennebb ismertetett állapot sok bonyodalomra ad okot s éppen nem válik az igazságszolgáltatás előnyére. A kik ismerik a kolozsvári kir. törvényszék ügyforgalmát s tudják az ott működő bírák létszámát: lehetetlennek tartják, hogy a létező állapotok mellett a törvényszék csakhamar csődöt ne mondjon. Az utóbbi évtized alatt, különösen a polgári és büntügyi felebbezési tárgyalások és a büntügyi fő tárgyalások által is, csaknem megkétszereződött a törvényszék ügyforgalma: *ám a bírói létszám még most is a régi*. A bírák emberfeletti erővel, legjobb tudásukkal felelnek meg kötelességüknek, de lehetetlent végezni ők sem tudnak. Egy-egy bíró nem ritkán ugyanegy napon *három tanácsban* is részt kell hogy vegyen s nem

egy esetben valósággal el kell fogni a bírót valamely tanács részére, mert írásbeli munkái is annyira elfoglalják, hogy egész idejét nem töltheti el a tárgyalásokon. A kolozsvári ügyvédi kamara közgyűlése élénk színekkel ecsetelte ezeket az állapotokat az igazságügyminiszterhez felküldött jelentésében s legalább két új bírói állás szervezését kérte. Hogy lesz-e ennek a kérésnek eredménye: azt tudni nem lehet, mert a kormány már évek óta néma hallgatással mellőzi a hasonló felterjesztéseket.

Az elnök kinevezésénél tapasztalt késedelmezésnek is meg vannak a maga súlyos következményei. Az amugy is túlterhelt bírókénytelen a vezetéssel járó munkákat is intézni, a mi hivatalos idejének nagyobb részét veszi igénybe s így saját ügyeit kénytelen félretenni. Különösen most, a midőn Szász Béla a polgári felebbezési tanács és a vádtanács egyik elnöke és Bodor László a büntügyi fő tárgyalási elnök akadályozva vannak hivataluk gyakorlásában: valósággal kétségbeejtő az a zürzavar a mi a törvényszéknél uralkodik. Hogy egyebet ne említsünk, csak arról számolunk be, hogy e hét folyamán dr. Issekutz Gyula helyettesítette az elnököt, vezette két napon át a Lengyel elleni ügyben tartott fő tárgyalást s intézkednie kellett a neki kiosztott ügyekben is. Hasonlóan vannak megterhelve a többi bírák is, kik most beteg bíró társaik sürgős természetű ügyeit ia kénytelenek ellátni.

Az elnök kinevezése, tehát haszthatatlan s égető szükség. Nem régen báró Rudnyánszky Béla táblabíró nevét emlegették az elnökséggel vonatkozásban. Legujabban Veress Jenő kir. ítélőtáblai bíró a kir. törvényszék polg. felebb. tanácsa elnökének neve került kombinációba. Légyen ez, vagy az, vagy bárki is az elnök, a fő, a lényeg: *hogymár legyen*. Mert nem lehetetlen, hogy még bíró sem lesz, ki-vel az elnököt helyettesíteni lehet. S végre is a törvény nem azért kreálta az elnöki állást, hogy az hónapokon keresztül betöltetlen legyen. Mert így egyaránt hátrányt szenved a jogkereső közönség és sérelmet a bírói kar. Ez pedig nem lehet egy kormánynak sem igazságügyi politikája.

Mi történt Csucsán?

vagy:

a megszökött szavazók.

— Saját tudósítónktól. —

A most lezajlott választási campagne alatt minden tábor különös kortesfogásokkal iparkodott az ellenpártnak ártani és a saját helyzetét erősíteni. A sok, már kipróbált és ujonnan kieszt kortesfogások között az első helyek egyike illeti meg azt, amelyet Lengyel Zoltán érdekében alkalmaztak az emberei. Csucsán történt. A kormánypárt különvonatot indított, melyen a választás napján Tagányi oláhjait készült Zilahra, a kerületi központba szállítani. A hosszú vonat minden kocsjában heringmódra össze-

sajtólva szorongtak a bocskoros atyafiak. A perronon ácsorgó Lengyel-párti függetlenségi érzelmi férfiak vegyes érzelmek közt nézték ezt a félelmetes inváziót.

— Sokan vannak! tűnődött az egyik.
— Éppen én is ezt gondoltam; mondja bosszusan a másik.

— Tenni kéne valamit.

— Az ám, de mit?

— Hopp, meg van!

Azzal, a ki ezt mondta, további szószaporítás nélkül odasiet a vonathoz és eléggé hangosan, hogy minden kocsiiban meghallják, így kiált az egyik kítámaszkodó oláh felé.

— Mégis csak lelketlenség, a mit veletek tesztek!

— Mit beszél?

— Csak azt, hogy a japánok ellen viszik kendteket, mert rosszul áll az oroszok dolga.

Nyomban kinyílt minden kupéajtó és eszeveszetten ugráltak le a derék rumunok. Egy se maradt a vonaton. Beszélhettek már aztán a sereghajtók, nem volt az a hatalom, meg az a bankó, a mely kapacitálhatta volna őket.

Makkai Zsigmond II.

Az új földműves-képviselő.

— Saját tudósítónktól. —

Mindenki azt hitte, hogy az új képviselőházból Makkai Zsigmond bá, a harisnyás székely képviselő menthetetlenül kibukik. És lám, a választások rengeteg meglepetései között nem utolsó az, hogy Makkai mellé még két honatya telepszik, aki szimpla földműves. Az egyik Schriffert József Békés-Gyuláról, a másik Csányi Sándor, akit a dárdai kerület küldött fel 48-as programmal. Makkait már mindenki ismeri, őt nem kell újra bemutatni. Schriffertől még nem tudunk semmit, Csányi Sándor gazdáról pedig ma ezeket írja egy pécsi lap:

Csányi földműves gazda kedden járt Pécsre, ahol Maximovics Sándor régi ismerősével bemutatkozott mindenütt, ahol ezt honatya minőségében helyesnek és illendőnek tartotta. Csányival a baranyai magyar lakosságnak egyik díszes alakja megy most az országgyűlésre, aki föl fog ott tűnni daliás alakjával és magyar viseletével. Az ötvenes éveket már meghaladta és óriási termetével hasonlatos Aidinger volt képviselőhöz. Szakálla már összebevegyl.

Nyugodt természetű ember, a ki büszke arra, hogy a választás, eltekintve a zászló és némi fuvarozási költségtől, mint ő maga mondja, nem került egy centesimójába se. Igazán a nép választotta meg saját jószántából. Járt ő Kossuth Lajosnál Turinban és a csuzai lakásban kétszer üdvözölte már vendégként Kossuth Ferencet, aki odalent járt, mikor fölállították ott Kossuth szobrát. A földművelők képzettségéhez tartozik, aki megválasztása után, amikor átvette a mandátumot, kijelentette, hogy most már az egész választókerület képviselőjének tekinti magát és mindenkor rendelkezésére áll a választókerület egész közönségének. Szorgalma által szép vagyont szerzett, melylyel gazdaságosan bánik, ő tehát ur marad akkor is a maga népei között, ha annak kegye valahogy elfordulna tőle. Óvakodni fog — ugymond — attól, hogy Budapesten a képviselők sorában neveltséges szerepet játszon, de amihez ért, ahhoz hoz-

zá is fog szólni, mivel használni akar a hazának.

Melyik nagyobb?

Az ellenzéki hűségéről állítottak mintát a New-York kávéházban. Hogy mennyi hős volt; hogy e hősök között ki volt a legnagyobb.

— A legnagyobb — vette át a szót valaki — Baka András, a hostáti öreg földész. A ki félhalottan támolygott a választási helyiségbe, hogy Wesselényire szavazzon. Szavazás után meghalt.

— Az semmi! — vágott a szavába egy másik. — Én nagyobb hőst ismerek. A ki nem volt ellenzéki, hanem kormánypárti a II. kerületben. Ott a néhai jó öreg Szlovák bácsi. Ő már a múlt esztendőben meghalt és mégis leszavazott Feilitzschra!

MULATSÁG.

Farsangi napló.

- Február 4. Tiszt-estély, New-York.
- Február 4. Református papnövédek bálja Központi szálló.
- Február 4. Vasutasok estélye, Ferenc József-ut 63 szám.
- Február 4. Major-bál, Vigadó.
- Február 5. Postások táncestélye, Vigadó.
- Február 8. Orvos-bál, New-York.
- Febr. 11. Vasúti altisztek táncvigalma Központi szálló.
- „ 11. Városi tisztviselők bálja, Vigadó
- „ 11. Megyei piknik, Megyeház.
- „ 12. Munkások theaestélye, Torna Vivóda.
- Febr. 16. Nőegylet fillér-estélye, New-York.
- Febr. 18. Birósági piknik, New-York.
- Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.
- „ 11. Megyei piknik, Megyeház.

× A Szent-Imre egylet, március 4-én táncmulatságot rendez Nagy Gábor központi szállójának emeleti dísztermében. A rendezőség élén, mint elnök gróf Logothetti Orestes áll, alelnökök Kiss Menyhért, Csiki Antal és Pollák Vilmos. A nagyszámú rendezőség mindent elkövet, hogy a mulatság egyike legyen a farsang legkedvesebb báljainak.

× A szamosujvári joghallgatók február 15-én a városi Vigadó összes termeiben, létesítendő örmény muzeum javára hangversennyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendeznek.

× Mulatságok. Ma 4 táncmulatság lesz Kolozsvárott. A Vigadóban Major táncmester jelmez estélye, a New-York szállóban tiszt estélye, a Központi szállóban a református papnövédek bálja, a Ferenc József-ut 63 szám alatt lévő vasúti kaszinóban pedig a vasutasok rendeznek táncestélyt.

LEGUJABB.

— A „NAPLÓ” távirati és telefon-tudósítása. —

A szabadelvűpárt szétzüllése.

Budapest, febr. 3. (Saját tud.) A szabadelvűpárt helyisége napról-napra szomorubb képet nyújt. Ma már üresen állottak a termek. Az ott lévő egy-két képviselő is szótlanul és kedvtelenül üldögélt a bársony székekben. Tisza ma este sem látogatott el a szabadelvű pártkörbe.

Andrássy Gyula feladata.

Budapest, febr. 3. (Saj. tud.) Andrássy és Tisza együtt ér-

keztek ma este Bécsből Budapestre. Utközben Andrássy elmondta Tiszának, hogy a király megbízásából tárgyalni fog az ellenzéki pártokkal oly irányban, hogy miként lehetne a legfontosabb állami szükségleteket a parlamenttel sürgősen elintéztetni. Andrássy és Tisza este 9 órakor érkeztek meg Budapestre. A nyugati pályaudvaron nagy csoport újságíró várta őket, de csak Andrássy váltott egy pár szót az újságírókkal.

Elhunyt volt képviselő.

Budapest, febr. 3. (Saj. tud.) Nyiregyházáról sürgönyzik, hogy Bencs László volt országgyűlési képviselő és nyiregyházi volt polgármester ma elhunyt.

A függetlenségi párt óhaja.

Budapest, febr. 3. (Saját tud.) A függetlenségi pártkörben erősen hangoztatják, hogy a királynak Budapestre kellene jönni s itt intéznie el a kormányválságot. Ez az óhaj oly határozott formában lépett fel, a pártban a hangulat olyan éles, hogy ő felsége, ha egy függetlenségi politikust kérne magához véleményadás végett, az csak az esetben fogna eleget tenni a felszólításnak, ha a király Budapesten ad kihallgatást.

Gapont letartóztatták.

Budapest, febr. 3. (Saj. tud.) Szentpétervárról táviratozzák, hogy Gapon Györgyöt az orosz forradalom vezérének ma ott letartóztatták.

Ismét bomba robbanás Párisban.

Budapest, február 3. (Saját tud.) Párisból táviratozzák, hogy a nagy boulevardon ismét felrobbant egy bomba. A merényletnek, melynek szerencsére nincs áldozata, orosz autokrata ellenes tendenciája volt. Ez már a harmadik bomba robbanás, melyet hasonló célből csináltak a cárellenes párisi munkások. A rendőrség ismét sok embert letartóztatott.

NAPLÓ.

— Hírek. —

Virágcsokor a templom küszöbén.

Egy óriás nagyságu, művészies kötésű élővirágcsokor fekszik most a „Napló” szerkesztőségének asztalán.

Illatos, remek csokor, fényezett, csipkézett szélű papirtartálylaly, olyanforma, mint a milyet ünnepektől művésznőknek nyujtanak tapsviharözönében, vagy amilyet boldog vőlegény ajándékoz szerelmes menyasszonyának. És ezt nem a művésznő illatos pipere asztalán, sem szerelmeles menyasszony otthonában találták, hanem kint a sáros utcán, a templom hideg kőlépcső-

jéről szedte fel egy helybeli ur, midőn tegnap este a lakására tartott.

Behozta nekünk s most aztán arra vagyunk kíváncsiak, hogy a remek kivitelű csokrot ki helyezte a templom küszöbére: egy ájtatos hívő-e, vagy valamelyik kétségbeesett szerelmes, akinek ideálja valaki másnak fogja a templomban elrebegni a boldogító igent.

A tulajdonos jelentkezését egyébiránt élénk örömmel fogadjuk.

Tisztelettel kérjük mindazon t. vidéki előfizetőinket, kik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, sziveskedjenek azt mielőbb megküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történhessen.

* A kolozsvári izraeliták segítése. A kolozsvári orthodox izraelita hitközség kérelemmel folyamodott a városhoz, hogy egy a hitközség által építendő iskola céljaira engedjen át egy megfelelő ingyen telket. A kérelmet azzal indokolja az egyházközség elöljárósága, hogy összes iskolái tulzsfelolva vannak és saját anyagi erején képtelen egy új iskola építésére, ha csak a város anyagilag nem segíti. A hitközség — mint a benyújtott kérelem elöadja — rendkívül mostoha anyagi viszonyokkal küzd, a mit súlyosbit az a körülmény is, hogy az iskolába járó tanulók 50%-a tandíjmentes. A hitközség a Széchenyitér 34. szám alatt fekvő telket kéri a várostól esetleg a Tornavivoda telkéből kéri egy kis részt iskolaépítés céljaira kiszakítani. A bizottság méltányosnak találta a hitközség kérelmének teljesítését, sőt volt felszólaló, aki azt hangoztatta, hogy e kérdés elbírálásánál nemcsak 900 adófizető polgár eminens érdekeiről van szó, hanem egy közintézet gyámolításáról. Ajánlatba hozták a gyűlésen, hogy a hitközség részére tizezer korona segélyt folyósítson e város, de a szakbizottság, mielőtt ez ügyben érdemileg döntene, egy külön bizottság kiküldését határozta el. A bizottság melynek tagjai: dr. Engel Gábor, dr. Szamosi János, Reményik Károly, Gombos Ferenc és Havas Lázár, megtekinti előbb a kért telket és azután véleményes jelentést fog benyújtani a szakbizottságokhoz.

* Ismeretterjesztő előadások. Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság holnap délután 3 órakor a városház közgyűlési termében ismeretterjesztő előadást rendez, a melyen Konrádi Dániel fog előadást tartani a kézről, mint a betegségek terjesztéséről. — Ifjusági estély. Az állami millenniumi iskolával kapcsolatosan felállított „Ifjusági Egyesület” ma, február 4-én (szombaton) az iskola helyiségében (Pap-utca) felolvasó estélyét rendez, amelynek műsora a következő: Szózat, éneklés az ifjusági dalkör, Felolvasást tart Solyom János tanár, Szavai, Székely Miklós, Hegedű szólót játszik: Kolb

Jenő, Szaval Deák József, Ének az ifjúsági dalkör által, Monológ; előadja Tumerer János, Kurucz dalok, zongorán előadja: Szász Ilona tanítónő, Szaval, Möricz Ida tanítónő, Népdalok: énekliz az ifjúsági dalkör. Kezdeté este 6 órakor. Beléptidij tetszés szerint.

* **A sveici nevelőnő.** Megírtuk, hogy *Bornheimer* Margit bázeli születésű, 21 éves nevelőnő, foglalkozás híján M. G. joghallgatóval oly szoros barátságra lépett, hogy ennek szülei a leány kiutasítását kéri a rendőrségtől. *Bornheimer* kisasszony, aki feltűnő szépség, tegnap délelőtt megjelent szerkesztőségünkben s a következő kijelentésének közzétételére kérte fel lapunkat:

— Én letelepedési engedélyt nyertem a várostól; öt családnál francia órát adok és zongorázni is tanítok, tehát tisztességesen keresem meg a mindennapi kenyeremet. M. G. joghallgatót ismerem; „szoros barátság” annyiban van közöttünk, amennyiben M. házassági ígéretet tett nekem. Nem utasítottam vissza, de ezáltal még nem tettem őt „erkölcsileg félig tönkre.” Valószínűleg tartom, hogy valami „jó barátom” boszúból ingerli ellenem a tiszteletre méltó szülőket, akik azt hiszik, hogy féltett gyermekük egy könnyelmű szíren karmái között került. Ebben azonban csalódnak.

* **Kereskedők gyűlése.** Az országos magyar kereskedők kolozsvári választmánya ma este fél 9 órakor a kereskedők és kereskedő ifjak helyiségében ülést tart.

* **Képviselők a munkásoknak.** A kolozsvári Keresztény Munkás Egyesületnek báró *Wesselényi* Miklós és dr. *Pisztory*, Mór országgyűlési képviselők 20, azaz 10 koronát adományoztak a humánus egyület alapítójának a gyarapítására. Az egyület elnöksége a munkásság nevében hálás köszönetet mond az adományokért.

* **Az öngyilkos temetése.** Megírtuk *Zattler* József nagyvállalkozó öngyilkosságának esetét, a mely városzerte nagy feltűnést keltett, mert az elhunytat széles körben ismerték. Különösen nagy a részvét az öngyilkos fiatal neje és öt apró gyermeke iránt, kik most támasz nélkül maradtak s a nemrég még vagyonos család szegénységbe is jutott. *Zattler* tetemét ma délután 3 órakor a Karolina országos kórház halottasházából temetik.

* **Baleset az utcán.** Tegnap délelőtt 10 órakor *Mihálics* József 72 éves nyug. máv. ellenőr, aki gyermekei látogatására hétfőn érkezett Székesfehérvárról Kolozsvára, a Deák Ferenc-utcában oly szerencsétlenül csuszott el, hogy jobb lábát kifecakmitotta s még csontörést is szenvedett. A megsérült öreg embert most gyermekei lakásán ápolják.

* **A marosvásárhelyi mandátum.** Sándor János ny. államtitkár tudvalevőleg szemérmetlen vesztegetések árán néhány szótöbbséggel megszerezte magának a marosvásárhelyi I. választókerület mandátumát. Sándor most, mint Marosvásárhelyről jelentik, magához kéréte a polgármestert (éppen ez vezette a vesztegető bandát) és a tisztügyészt, hogy informáltassa magát a választásról, amelyet petícióval támad meg az ellenpárt. A

ny. államtitkárnak különben van egy más mandátuma is, amiért a legnagyobb valószínűség szerint lemond marosvásárhelyi pizkos mandátumáról. Új választás a függetlenségi párt biztos győzelmével fog végződni.

* **Az új választások.** Egyelőre még nincsen szó róla, de a lefolyt napokban a korcsmaiparnak híhetetlen fellendülése alighanem számos hívet gyűjtött ennek az eszmének. Legelső sorban persze maguk a korcsmárosok óhajtják legjobban az új választásokat, mert csak ők az igazi megmondhatóik ennek, hogy az elfogyasztott tormás virslik mennyisége minő arányban áll a borospalackokkal és a krigli sörökkel. Még egy választás és statáriumot kell hirdetni a Magyarországon élő összes malacok közt. A korcsmárosok után tehát a hentesek mondhatják joggal, hogy végre fölvirradt a dicső nap hajnala, természetesen másodsor is jó volna, ha fölvirradna. Hogy les mint lesz, azt előre nem lehet tudni, de hogy új választás legyen, azt a korcsmárosok és hentesek legalább is szeretnék.

* **Öngyilkosság.** *Hirsch* Olga 19 éves, izr. vallású, kolozsvári születésű vasalónő, a ki Baross-utca 78. sz. alatt lakott, szerelmi bánatában öngyilkosságot követett el. A boldoktan leány szíven lötte magát s míg a mentők a kórházba szállították, utközben meghalt.

* **Fő az olv.** A titeli választás alkalmával egy szerb atyafi meglehetősen ittas állapotban jön az urna elé.

— Kire szavaz? — kérdi az elnök.

— Musiczkira! — mondja az atyafi.

— Hát akkor menjen vissza és akkor jöjjön, ha a Musiczky-párt szavaz; most a Miloszávlyevics-pártiak voksolnak.

A bácsi még okvetetlenkedett ott egy darabig, mire az egyik rendőr megfogta és illő tapintattal tolja kifelé.

Megharagszik erre az öreg és néhány perc múlva újra bejön és megáll az elnök előtt.

— Mondtam már, hogy most a Miloszávlyevics-párt szavaz. Várjon sorára, le fog szavazni, ne féljen.

— Már én nekem nem fog egy rendőr parancsolni!

— De mikor a Miloszávlyevics-párt szavaz most! Jöjjön hát később.

— Nem jövök! Én leszavazok most, mindjárt, majd megmutatom én, ki az ur! A rendőr, vagy én! Irja be a nevemet a könyvbe. *Leszavazok Miloszávlyevicsra!*

* **Rendőri krónika. Véres verekedés.** Még tegnapelőtt az esti órákban kezdtek el az ivást *Kelles* Lajos, *Sárkány* Ottó és *Bán* Imre közmives legények a monostori sör-csarnokban, ma hajnalban pedig a szentpéterei templom körül mámoros fejjel összeverekedtek. *Kelles* véres fejjel maradt a bajvívás színhelyén, homlokán csak könnyebb sérülést szenvedett, de *fülét majd leszakították*. Később a maga lábán ment be a kórházba, ahol legott vissza varták a fülét. A verekedők ellen meg megindították a hivatalos eljárást. — *Egy betörő banda.* Tegnap hajnalban a Nadas patak környékén valószínűleg több tagból álló betörő banda szép sikerrel operált. Eddig több helyen betörték s egy lakóházból 280 korona élelmiszert raboltak el. A rendőrség a tettesek közül többet letartóztatott. A vizs-

gálat tovább foly. — *Talált sorsjegyek.* Tegnap az igazságügyi palota előtt három darab osztálysorsjegyet találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

* **Le akarja fejeztetni Tisza Istvánt.** Szvatkó Lajos berettyóújfalusi szabósegéd nevezetes instanciát terjesztett be Szmracsányi nagyvárad püspökhöz. Négy árkusra terjedő memorandumában arra kéri Szmracsányi püspököt, hogy eszközöljön ki részére a királynál audienciát, mert felakarja világosítani a királyt Tisza István és pártjának országrontó bünei felől és ezért a legpéldásabb büntetést érdemli meg. Minthogy semmi kétsége nincs az iránt, hogy Ő Felségét sikerül meggyőznie Tisza István irtozatos büneiről, reméli, hogy reá fogják bizni a büntetés kimérését és erre nézve a következő javaslatokat szándékozik előterjeszteni:

1. Tisza István gróf Ő Felsége jóváhagyásával törvényesen fejeztessék le.

2. Családjának vagyona koboztassék el és száműzessék az országból.

3. Minden kormánypárti képviselő, vagy a kiről az derül ki, hogy a kormánypártra szavazott, hivatalvesztésre és fogházbüntetésre íteltessék.

4. A jövőre nézve e hazában csak negyvennyolcas, vagy szocialista elveket valló polgár türessék meg.

Nagyjában ezek Szvatkó uram négy ivre terjedő honmentő indítványának főbb pontjai, a melyeknek megvitatása céljából Nagyváradon egy népgyűlést szándékozik összehívni s ennek kieszközlésére is Szmracsányi püspököt kéri fel a szegény szabólegény, a kit — ugylátszik — igen megzavartak a politikai izgalmak.

SZINHÁZ

Színházi napló.

Vasárnap d. u. A modell.
Este Elnémult harangok. (B. 113 páratlan sz.)

© Szerződtetés. *Tibor* Lóri a kolozsvári Nemzeti Színház jeles koloratur énekesnője virágvasárnapjától Makó szegedi színházgató társulatához szerződött három évre.

Jdegenek naplója.

— Kik érkeztek ma Kolozsvárra? —

— február 3.

New-York szálloda. Gróf *Teleky* József N.-Somkut, *Báró Bánffy* Kázmér Nagyenyed, *Szontágh* Gusztávné *Brassó*, *Schmürmasher* Ignác utazó Budapest, *Indig* Samu kereskedő M.-Bóla, *Buchhalter* Ede jogász Eger, *Kiss Rezső* jogszigorló Sepsiszentgyörgy, *Hoffmann* Frigyes jogász Budapest, *Breitner* József Nagyvárad, *Nemes Árpád* ref. lelkész Ugra, *Tokos József* ev. ref. lelkész K.-Szt.-Márton, *Kürti* Kornél kereskedő Trieszt, *Storfer* Bella magánzó Brassó, *Miskolczy* Ignác kereskedő Budapest, *Simon* József róm kath. kántor Hódmezővásárhely, *Berger* Károly kereskedő Bécs, *Kagyi* Aladár jogszigorló Budapest, dr. *Simon* Miksa ügyvéd Nagysomkut, *Leushter* Ferenc kereskedő Szamosújvár, *Wodryánszky* K. kereskedő Bécs, dr. *Senoner* ügyvédjelölt Budapest, *Ungári* József ke-

reskedő Budapest, *Kölcsey* Ákos földbirtokos Debrecen, ifj. *Kölcsey* Ákos jogszigorló Debrecen.

Központi-szálloda. Dr. *Sigmond* Andor főispáni titkár Nagyszében, *Boér* Zoltán takarékpénztári főkönyvelő Zalatna, *Pálffy* Jenő joghallgató Gyulafehérvár, *Kvittner* Lajos utazó Bécs, *Várnay* Jenő utazó Budapest, *Welkovits* Mór utazó Bécs, *Stigler* J. utazó Budapest, *Hoffmann* Károly utazó Nagyvárad, *Ellek* Miklós utazó Budapest, ifj. *Csiky* Miklós utazó Marosvásárhely, *Persian* Márton kereskedő Abruđbánya.

Panonia-szálloda. *Bocskay* B. és neje Budapest, *Rébin* József utazó Budapest, *Császnek* Sándor utazó Ujvidék, *Gonda* Henrich utazó Budapest, *Rusz* Miksa orvos, *Achim* Gusztáv m. állami hiv. Békéscsaba, *Berkis* László jogh. Mélykut, *Feidinger* Sámuel utazó Bécs, *Hoffman* N. utazó Budapest, *Hunk* Lajos utazó Budapest, *Szobonya* Béla törvényszéki jegyző, *Poláček* József utazó Budapest, *Schvarcz* Henrich utazó Budapest, *Abraham* Lipót utazó Szeged, *Strasser* Izidor utazó Budapest, *Sikó* Lajos földbirtokos Sebtér.

Biázini-szálloda. *Pálfi* Jenő joghallgató Gyulafehérvár, *Dikmán* Dezső ügyvédjelölt Rimaszombat, *Patak* Arthur főhadnagy Kolozsvár, *Friedrich* N. Fiume, *Igalz* N. joghallgató Budapest, *Szabó* Emil tanár Balázsfalva.

Nemzeti Színház.

Ma szombaton

Elnémult harangok

Színjáték 4 felvonásban, előtte 1 képpel.

Főszerkesztő: DR. ÓVÁRI ELEMÉR.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN

Kiadó: „NAPLO” hirlapkiadó-vállalat.

NYILTTER

Reggelig nyitva.

A Jókai kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi idény alatt naponta, éjfél után

friss korhelyleves és valódi szepesi tormás virsli.

Mulató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávé.

Reggelig nyitva.

ŐSZI ALBERT

ékszer és óra nagy-raktára, Kolozsvárt, *Wesselényi* M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Írta: Elzéar Pierre. 19

Ez este Roger egy pillanatig arra gondolt, hogy Guilmain Jean pörének iratait megvizsgálja, majd meggondolta, hogy jobb lesz, ha holnapra halasztja ezt az olvasmányt, a vöröstorony-utcai házban teendő látogatása után. Magában a szobában, a bűn színhelyén, futja majd át a tárgyalások jegyzőkönyvét.

Talál-e majd valahára valami bizonyítékot, a mely bátyja ártatlansága mellett szól?

Be kellett vallania, hogy mindeideig Helén halála nem volt megmagyarázható annak a szemében, a ki Guilmain Jean bűnösségét nem hitte el.

Roger az éj legnagyobb részében minden gondolatával e sötét rejtéllyel foglalkozott, az áhitott boszúval, a melynek egész életét szentelte. Hiába várt a véletlen vagy a gondviselés sugallatára, a melyet a gyöngye szellemek segítségül hívnak.

Másnap reggel Pyrame elhozta neki a kulcsokat, a melyeket Pétrement Tamástól hozott el. Roger értesítette Peyrelt, minthogy abban állapotok meg, hogy vele látogatja meg először az elhagyatott házat. Pyrame ajánkozott, hogy kinyitja majd a lakosztály ablakait, hogy egy kis levegő és világosság hatoljon be. Roger erre nem állott reá, de megkérte a derék embert, hogy kísérelje el őket e szomorú zarándokutra. A fiatal kereskedő csakhamar megérkezett, kissé kelletlenül, minden bátorságát összeszedve az utra.

Ez a borzalmas történet már anynyi álmatlan éjszakát okozott neki! Egy darabig még arra is gondolt, hogy visszafordul, de az őszinte barátság, a melyet Roger kéltett benne, az a nagy befolyás, a melyet máris reá gyakorolt és az a keserű és mégis édes gondolat is, hogy Jeannál megtalálja majd annak az asszonynak némi nyomait, a kit még hűtlenségén és halálán tul is szeretett, végre is legyőzte idegenkedését. Pontos időben érkezett meg különös szövetségeséhez és mindketten, az aggastyán kíséretében, a vöröstorony-utca felé indultak.

Mély csöndben érkeztek a birtok fakerítéséhez, a mely helyenkint meg volt rongálva. Pyrame csak ügygyel-bajjal nyithatta ki aajtáját. A ház előtt kis udvar volt.

A házat Guilmain őse építtette. Kapuját óriási lakat zárta el, a mely nagyon is elvehette a kedvét a tolvajoknak és csavargóknak. Még nehezebben nyílt, mint a kert aajtája, de Pyramenek erős öklei voltak és kevés vártatva mégis célt ért. Roger és Peyrel utána mentek és egy nagy terembe értek, a mely a ház egész mélységét elfoglalta és a melyből oldalajtók vezettek a többi szobába. A levegő dohos, penészes volt. Pyrame kinyitott egy nagy ablakot, a melyet sűrű pókhálók leptek be.

Ezalatt Roger sajtáságos elérékenyüléssel szemlélte a falra függesztett értéktelen régi képeket és térképeket. Egész gyermekkora viszatért szívébe. Egy darab papírt vett föl a földről, a melyen bátyja írását ismerte föl. A bejárati aajtó

mögött, egy kis sarokban a falra e szók voltak írva: „ó, tiz frank!”

Maga Roger írta föl e szókat tizennyolc évvel ezelőtt, olyan alkalommal, midőn tiz frank birtoka, a melyekkel nem rendelkezett, a paradicsom minden örömeinek a képzetét keltette föl lelkében. De nem emlékezett már reá, mire fordította ezt az összeget, midőn bátyja végre neki adta.

Ezalatt Pyrame hiába igyekezett egy jobboldali aajtót kinyitni; a kulcs nem fordult meg a zárban. De a zár rossz állapotban volt és alig tartott még. Egy kissé heves lökésre engedett és leesett. Az aajtó csak nehezen nyílt a vastag szőnyeg fölött.

— Itt van, szólt Peyrel Rogernek.

Bementek, míg Pyrame kinyitotta az ablaktáblákat, a melyek teljes sötétséget okoztak a szobában, de mégsem tárta ki őket egészen, mint ha ez a szoba, a melyet gyilkosság mocskolt be, nem érdemelte volna meg a teljes napfényt.

(Folytatjuk).

Pályafutásunk még rövid, életünk alig néhány hónapos, de hisszük, hogy a közönség szeretete már hajlik felénk. Teljesen még nem is lehet a mienk, de nem lankadó törekvéssel és becsületos buzgalommal napról-napra azon munkálkodunk, hogy a NAPLO kedves, szivesen látott újságja legyen mindenkié. Nagyképi programot nem duruzsolunk senki fölébe, — frissen, elevenen változtatás, de azért komolyan és kellő tartalmassággal huszonegyóránként újra bemutatkozunk, s ez többet ér egy csomó ígéretnél s egy köteg hitegetésnél. Időnként nagyobb, bővebb terjedelemben jelenünk meg, — s reméljük, hogy a mi közönségünk részét tovább is abban a pártfogásban, a melynek melegítő voltát már is érezzük.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

- Egy évre . . . . . 24 korona
- Fél évre . . . . . 12 korona
- Negyedévre . . . . . 6 korona
- Egy óra . . . . . 2 koro na
- Egyes szám ára . . . . . 8 fillér
- Vidéken . . . . . 10 fillér.

Kiadó butorozott szoba. Egy elegánsan butorozott külön bejáratos szoba kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy finom fehérnemű varrónó lakik: Linczeg-u. 9. sz.

Hideg büffé.

Wesselényi Miklós-utca 25 sz. a. egy, a jelenkor igényeinek minden tekintetben megfelelő, csinosan berendezett

BODEGÁT

uyítottam. — Becses pártfogást kér tisztelettel

Barabás Ede.

Hideg büffé.

Hunyadi-Kávéház!

Hunyadi-kávéházban

Hunyadi-tér 5. sz. a.

a farsangi idény alatt naponta éjfél után hideg büffé és valódi szepesi tormás virsli.

A mulató közönség szórakozási helye.

Tisztelettel

a tulajdonos.

Reggelig nyitva!

Egész éjjel friss habléves

A Szegedi vendéglő a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, a Deák Ferencz utca 26 szám a.

A „SZEGEDI VENDÉGLŐ“

összes helyiségei a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva vannak és a t. közönség rendelkezésére állanak. Tiszta magyar konyhájára, valódi egri és celnai boraira felhívja a t. közönség figyelmét a tulajdonos.

Egész éjjel nyitva.

Egész éjjel friss korhelyléves

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

- Egy évre . . . . . 24 korona
- Fél évre . . . . . 12 korona
- Negyed évre . . . . . 6 korona
- Egy óra . . . . . 2 korona
- Egyes szám ára . . . . . 8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden elárusítónál.

107—1905. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszéknek 1904. évi V. 96466 sz. végzése következtében Dr. Schwarc Kálmán ügyvéd által képviselt Pollitzer V. és Társa javára Szatmáry János ellen 9000 kor. s jár. erejéig 1904 évi decz. hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 2491 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíróóság 1904. évi V. II. 1752/II. számú végzése folytán 9000 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi nov. hó 15 napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 138 kor. 95 fillérben bíróiilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Malom-utca 8. szám alatt leendő eszközölésére 1905. évi február hó 8-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1905. évi január hó 23-ik napján.

K. Csoma Imre, kir. bír. végrehajtó.

A legjobb minőségű **Tűzifát** ajánljuk házhoz szállítva

4 köbméter 1-ső minőségű bükfát . . . . . 24 koronáért
4 köbméter 1-ső minőségű hántott fát . . . . . 20 koronáért

Megrendelhető Szentegyház-utca I. szám alatt.

Tisztelettel

Mayer Sámuel és Társa

szállítási iroda és tűzifakereskedés.

☛ **Telefon-szám 399.** ☚

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valóságáról meggyőződni.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Az

„Erdélyi Általános

Takarék és Hitelszövetkezet”

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót

is sajátjából fedezi.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és vonós hangszereit, czimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6- forinttól feljebb, a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4- irt.

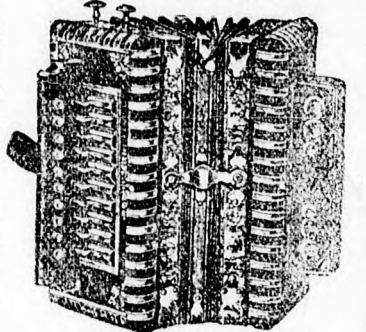
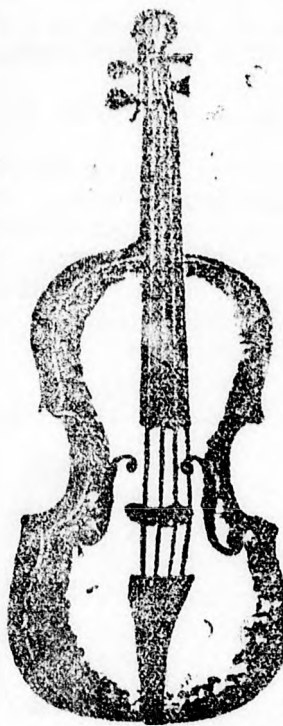
Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangok. Különleges aczéhangu hangversenyharmonikák, saját minták.

Zenekarok teljes felszerelése előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszertű pontossággal, jutányos árban eszközölteknék.

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben!
Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és hérm. küldetik.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája
Kolozsvár,
Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos árakon

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

